

چرخه عمر شرکت‌ها و سودمندی اطلاعات حسابداری

رضا اعطایی‌زاده^۱، نرگس مهرفر^۲

۱- باشگاه پژوهشگران جوان و نخبگان، واحد اردبیل، دانشگاه آزاد اسلامی، اردبیل، ایران (نویسنده

مسئول). Email: rezaataeizadeh@gmail.com

۲- دانشجوی کارشناسی ارشد، گروه مدیریت اجرایی، واحد رودهن، دانشگاه آزاد اسلامی، تهران،

ایران. Email: Narges.mehrfar@gmail.com

چکیده - موجودات زنده در طی مراحل زندگی رفتارهای متفاوتی در برابر رویدادهای یکسان دارند. تئوری چرخه عمر چنین فرض می‌کند که شرکت‌ها و بنگاه‌های اقتصادی همچون تمامی موجودات زنده متولد می‌شوند، رشد می‌کنند، به بلوغ می‌رسند و سپس به مرحله اشباع رسیده و در پایان، پیری و زوال آن‌ها فرا می‌رسد. انتظار می‌رود شرکت‌ها و واحدهای اقتصادی همچون موجودات زنده رفتارهای متفاوتی در طی مراحل چرخه عمر خود داشته باشند. همچنین شرکت‌ها در نتیجه تصمیمات راهبردی و محیط رقابتی خود از مراحل چرخه عمر عبور کرده و با توجه به هر مرحله از حیات خود سیاست‌ها و خط‌مشی‌های مشخصی را دنبال می‌کنند. این سیاست‌ها و خط‌مشی‌ها به گونه‌ای در اطلاعات حسابداری شرکت‌ها منعکس می‌شوند. از این‌رو شناخت چرخه عمر شرکت کمک به سزایی به سرمایه‌گذاران در پیش‌بینی‌های مبتنی بر اطلاعات حسابداری می‌نمایند. لذا در این تحقیق هدف اصلی ما مروری بر مبانی نظری چرخه عمر شرکت‌ها و سودمندی اطلاعات حسابداری می‌باشد.

واژگان کلیدی: چرخه عمر، بازده سهام، جریان وجه نقد عملیاتی، فرصت رشد، تقسیم سود.

۱- مقدمه

موجودات زنده در طی مراحل زندگی رفتارهای متفاوتی در برابر رویدادهای یکسان دارند. تئوری چرخه عمر چنین فرض می‌کند که شرکت‌ها و بنگاه‌های اقتصادی همچون تمامی موجودات زنده متولد می‌شوند، رشد می‌کنند، به بلوغ می‌رسند و سپس به مرحله اشباع رسیده و در پایان پیری و زوال آن‌ها فرامی‌رسد. انتظار می‌رود سازمان‌ها یا واحدهای اقتصادی همچون موجودات زنده رفتارهای متفاوتی در طی مراحل چرخه عمر خود داشته باشند. تفاوت عمده چرخه عمر شرکت‌ها و موجودات زنده این است

که شرکت می‌تواند به مراحل قبل باز گردد یا پیری و زوال زودرس داشته باشند. گورت و کلپر^۱ (۱۹۸۲) چرخه عمر شرکت را به پنج مرحله تقسیم می‌کنند:

۱) مرحله ظهور (۲) مرحله رشد (۳) مرحله بلوغ (۴) مرحله رکود (۵) مرحله نزول

شرکت‌ها در نتیجه تصمیمات راهبردی و محیط رقابتی خود از مراحل چرخه عمر عبور کرده و با توجه به هر مرحله از حیات خود سیاست‌ها و خط‌مشی‌های مشخصی را دنبال می‌کنند. این سیاست‌ها و خط‌مشی‌ها به گونه‌ای در اطلاعات حسابداری شرکت‌ها منعکس می‌شود (دهدار، ۱۳۸۶).

حداکثرسازی سود و شیوه توزیع وجوه نقد در مراحل مختلف چرخه عمر شرکت از جمله موضوعات مهمی هستند که مدیریت هر واحد تجاری باید به بررسی و تفکر در مورد آن‌ها را به‌عنوان مهم‌ترین وظیفه خود در نظر داشته باشد. اگر یک واحد تجاری در سرمایه‌گذاری، تحصیل سود و برنامه‌ریزی وجوه نقد ناموفق باشد و قدرت بازپرداخت دیون و تعهدات در هنگام سررسید و توزیع سود سهام به‌موقع را نداشته باشد، قطعاً قادر به نیل به اهداف موردنظر نبوده و گذر پیاپی از مراحل مختلف چرخه عمر و نهایتاً تداوم فعالیت آن زیر سؤال خواهد رفت. ارزش هر شرکتی به میزان قابل توجهی به توانایی آن شرکت در ایجاد وجوه نقد آزاد و شیوه به‌کارگیری آن‌ها بستگی دارد. این معیار مهم با توجه به کاربردهای متعددی که می‌توان به سرمایه‌گذاری مجدد، افزایش تقسیم سود، بازخرید سهام و بازپرداخت بدهی در سررسید اشاره نمود، برای سرمایه‌گذاران و اعتباردهندگان بسی قابل توجه و از اهمیت فوق‌العاده‌ای برخوردار است. چرا که از این وجوه به‌عنوان معیار تأمین (پوششی) توزیع سود و بازپرداخت بدهی در سررسید یاد می‌شود. به همین دلیل افزایش در وجوه نقد آزاد می‌تواند در رغبت سرمایه‌گذاران به سرمایه‌گذاری و جلب اعتماد اعتباردهندگان به اعتباردهی مؤثر واقع شود. به‌طور میانگین شرکت‌ها در مراحل اولیه چرخه عمر، رشد و سودآوری بالایی دارند. از سوی دیگر اندازه بزرگ و رشد سودآوری کم و حتی منفی ویژگی شرکت‌هایی می‌باشد که در مراحل پایانی چرخه عمر هستند. در تئوری جریان نقد آزاد چنین عنوان می‌شود که شرکت‌های دارای فرصت‌های سرمایه‌گذاری نسبتاً بالا جهت به حداکثر رساندن ارزش شرکت معمولاً وجوه آزاد خود را در چنین فرصت‌هایی سرمایه‌گذاری می‌نمایند که این امر منجر به حداکثر رساندن ثروت سهامداران و کاهش وجوه نقد آزاد می‌گردد و در شرکت‌های دارای فرصت‌های سرمایه‌گذاری پایین به دلیل نداشتن فرصت‌های سودآور انتظار می‌رود که از جریان‌های نقد آزاد بالاتری برخوردار باشند. همچنین تصور

1- Gort and Klepper, 1980

می‌شود که سیاست شرکت در پرداخت سود سهام از محل جریان‌های نقد آزاد نیز می‌تواند بر ارزش شرکت تأثیرگذار باشد و مصرف وجوه در به‌کارگیری فرصت‌های سرمایه‌گذاری سودآور کاهش پرداخت سود سهام را به دنبال خواهد داشت (بیگدلو، ۱۳۹۳). به‌طور کلی تشخیص سیاست‌های تقسیم سود با توجه به جریان‌های نقد آزاد در مراحل مختلف چرخه عمر شرکت از موضوعات حائز اهمیتی است که در تحقیق حاضر به بررسی چرخه عمر شرکت‌ها و سودمندی اطلاعات حسابداری می‌باشد.

۲- مراحل چرخه عمر شرکت

در نظریه‌های اقتصاد و مدیریت چرخه‌ی عمر شرکت‌ها و مؤسسات به مراحل تقسیم می‌شوند. مؤسسات و شرکت‌ها با توجه به هر مرحله از حیات اقتصادی خود سیاست و خط‌مشی مشخصی را دنبال می‌کنند. این سیاست‌ها به‌گونه‌ای در اطلاعات حسابداری شرکت‌ها منعکس می‌شود. در حوزه‌ی حسابداری نیز برخی از پژوهشگران تأثیر چرخه‌ی عمر شرکت بر اطلاعات حسابداری را مورد بررسی قرار داده‌اند. گران چهار مرحله را برای توصیف چرخه‌ی عمر شرکت به شرح ذیل تبیین نموده‌اند (کریمی و همکاران، ۱۳۸۹).

۱-۲ مرحله‌ی تولد یا ظهور

در این مرحله معمولاً میزان دارایی‌ها (اندازه شرکت) در سطح نازلی قرار دارد، جریان‌های نقدی حاصل از فعالیت‌های عملیاتی و سودآوری در سطح پایین است و شرکت‌ها برای تأمین مالی و تحقق فرصت‌های رشد به نقدینگی بالایی نیاز دارند. نسبت سود تقسیمی در این شرکت‌ها معمولاً صفر یا حداکثر ۱۰٪ است و بازده سرمایه‌گذاری یا بازده سرمایه‌گذاری تعدیل‌شده در قیاس با نرخ موزون تأمین مالی بعضاً ناچیز است (ادیزیس ۱، ۱۹۸۹).

۲-۲ مرحله‌ی رشد

در این مرحله اندازه شرکت بیش از اندازه‌ی شرکت‌های در مرحله‌ی ظهور بوده و رشد فروش و درآمدها نیز نسبت به مرحله ظهور بیشتر است. منابع مالی بیشتر در دارایی‌های مولد سرمایه‌گذاری شده و شرکت از انعطاف‌پذیری بیشتری در شاخص‌های نقدینگی برخوردار است. نسبت سود تقسیمی در این طیف از شرکت‌ها معمولاً بین ۱۰٪ تا ۵۰٪ است. در نوسان است. بازده سرمایه‌گذاری یا بازده

سرمایه‌گذاری تعدیل شده نیز در اغلب موارد بر نرخ موزون هزینه تأمین سرمایه فزونی دارد (ادیزیس، ۱۹۸۹).

۲-۳ مرحله‌ی بلوغ

در این مرحله شرکت‌ها فروش باثبات و متعادلی را تجربه نموده و نیاز به وجوه نقد در اکثر موارد از طریق منابع داخلی تأمین می‌شود. اندازه‌ی دارایی‌های این شرکت‌ها نیز به تناسب بیشتر از اندازه‌ی دارایی‌های شرکت‌های در مرحله‌ی رشد بوده و نسبت سود تقسیمی در این شرکت‌ها معمولاً بین ۵۰٪ تا ۱۰۰٪ در نوسان است. به دلیل وفور نقدینگی و کاهش اتکا به سیاست تأمین مالی از خارج، عموماً بازده سرمایه‌گذاری یا بازده سرمایه‌گذاری تعدیل شده معادل یا بیش از نرخ تأمین سرمایه است (ادیزیس، ۱۹۸۹).

۲-۴ مرحله‌ی افول یا سکون

در این مرحله چنانچه فرصت‌های رشد وجود داشته باشد، به احتمال قریب به یقین بسیار ناچیز است. شاخص‌های سودآوری، نقدینگی و ایفای تعهدات روند نزولی داشته و شرکت در شرایط رقابتی بسیار شدیدی قرار داشته، ضمن اینکه هزینه‌ی تأمین مالی از منابع خارجی نیز بالا است به گونه‌ای که در اغلب موارد بازده سرمایه‌گذاری یا بازده سرمایه‌گذاری تعدیل شده کمتر از نرخ تأمین مالی است (ادیزیس، ۱۹۸۹).

۳- طبیعت رشد و پیری بنگاه‌های اقتصادی

همانند موجودات زنده، رشد و پیری واحدهای تجاری را در آغاز، با ارتباط بین انعطاف‌پذیری و کنترل نشان می‌دهند. در جوانی، بنگاه‌ها بسیار انعطاف‌پذیر، ولی در اکثر مواقع کنترل ناپذیر هستند. با پیر شدن بنگاه‌ها روابط تغییر می‌کند. کنترل افزایش و انعطاف‌پذیری کاهش می‌یابد. از طرف دیگر، نهایتاً ادامه پیر شدن با از دست رفتن قابلیت کنترل نیز همراه خواهد بود. لذا طول و گذر عمر دلایل رشد و پیری نیستند، شرکت‌های بزرگی با عمر طولانی وجود دارند که پیر یا جوان محسوب می‌شوند. آنچه باعث رشد و پیری بنگاه‌هاست، طول و گذر عمر نیست. شرکت‌های ۱۰۰ ساله (جوان) و ۱۰ ساله (پیر) زیادی مورد شناسایی قرار گرفته‌اند. به‌طور مثال شرکت فلیپ موریس که از نظر رفتاری جوان به نظر می‌رسد، در سال ۱۹۹۷ دارای ۸٫۵ میلیارد دلار درآمد فروش بوده است. شرکت‌های زیادی هم

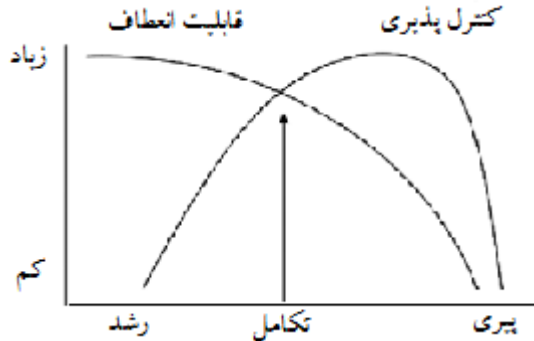
یافت می‌شوند که در عین حالی که بزرگ نبوده و از نظر عمر نیز مدت طولانی از ایجادشان نمی‌گذرد، ولی از نظر رفتاری پیر محسوب می‌گردند. جوان به این معنی است که بنگاه به آسانی تغییر می‌کند، از طرف دیگر به خاطر نبود امکان پیش‌بینی در پایین‌ترین سطح کنترل هم قرار دارد. «پیر» به معنی کنترل‌پذیری رفتار می‌باشد. در حالی که انعطافی وجود نداشته، و تمایلی هم به تغییر وجود ندارد. هنگامی که واحد تجاری قابلیت انعطاف داشته و کنترل‌پذیر است، نشان می‌دهد که زیاد جوان یا پیر نبوده، و توأمان مزایای جوانی را دارا می‌باشد، این وضعیت به دوره تکامل شناخته می‌شود. چنین واحدی می‌تواند جهت را تغییر داده و این تغییر را همان‌طوری که می‌خواهد پیش ببرد، و آنچه را که مایل به انجامش است تحت کنترل درآورد (بیگدلو، ۱۳۹۳).

۴- رابطه بین قابلیت انعطاف و کنترل‌پذیری در چرخه حیات واحد تجاری

همه موجودات زنده، از جمله نباتات، جانوران و انسان‌ها، همگی از منحنی عمر یا چرخه عمر پیروی می‌کنند. این گونه موجودات متولد می‌شوند، رشد می‌کنند، به پیری می‌رسند و در نهایت می‌میرند. این سیستم‌های زنده در هر مرحله از چرخه عمر خود دارای الگوهای رفتاری خاص به منظور چیرگی بر مسائل آن دوره و مشکلات مربوط به انتقال از دوره‌ای به دوره دیگر هستند. تئوری چرخه عمر شرکت چنین فرض می‌کند که شرکت‌ها و بنگاه‌های اقتصادی، همچون تمامی موجودات زنده که متولد می‌شوند، رشد می‌کنند و می‌میرند، دارای منحنی عمر یا چرخه عمر هستند (کرمی و همکاران، ۱۳۸۹).

همانند موجودات زنده، رشد و پیری واحدهای تجاری را بر مبنای قابلیت کنترل و انعطاف‌پذیری نشان می‌دهند. در جوانی (دوران رشد) سازمان‌ها بسیار انعطاف‌پذیر، ولی در بیشتر مواقع غیرقابل کنترل‌اند. با افزایش عمر سازمان‌ها، روابط تغییر می‌کند، کنترل افزایش و انعطاف‌پذیری کاهش می‌یابد. در نهایت، با پیر شدن (دوران افول) قابلیت کنترل نیز کاهش خواهد یافت. هنگامی که واحد تجاری قابلیت کنترل داشته و انعطاف‌پذیر باشد، بیانگر این است که توأمان مزایای جوانی و پیری را داراست. این وضعیت تحت عنوان مرحله تکامل (بلوغ) شناخته می‌شود. نمودار (۱) رابطه بین قابلیت کنترل و انعطاف‌پذیری را در واحدهای تجاری تشریح می‌کند (کرمی و همکاران، ۱۳۸۹). در اقتصاد و مدیریت، چرخه عمر شرکت‌ها و مؤسسات به مراحل تقسیم می‌شود. در ادبیات این علوم برای چرخه عمر مدل‌هایی با چند مرحله ارائه شده است که در چارچوب این مدل‌ها،

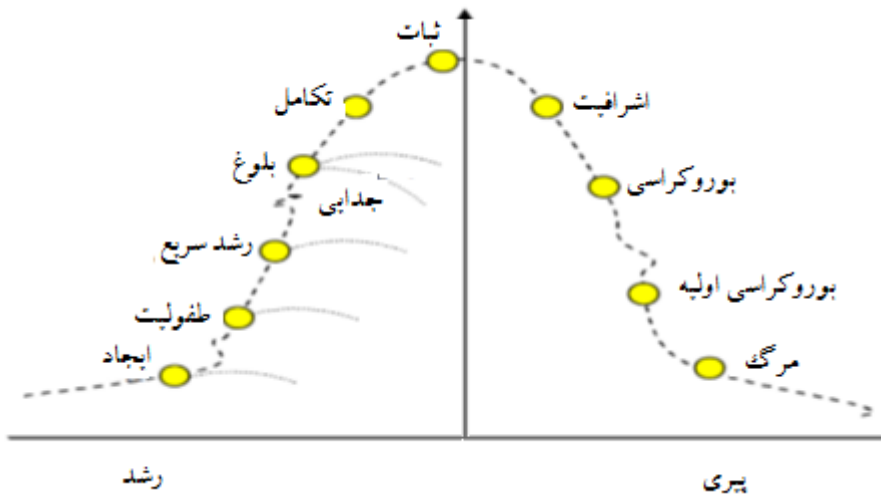
مؤسسات و شرکت‌ها با توجه به هر مرحله از حیات اقتصادی خود سیاست و خط‌مشی مشخصی را دنبال می‌کنند. این سیاست‌ها به گونه‌ای در اطلاعات حسابداری شرکت‌ها منعکس می‌شود (قربانی، ۱۳۸۵).

نمودار (۱) رابطه بین قابلیت کنترل و انعطاف‌پذیری در چرخه عمر واحد تجاری

۵- نحوه عملکرد مؤسسات و تعیین موقعیت آن‌ها در مسیر حرکت روی منحنی عمر

در بررسی رفتار بنگاه شاهد توزیع در توزیع خواهید بود. به عنوان مثال، اگر بنگاهی در دوره بلوغ قرار دارد در بعضی مواقع مشخصات دوره رشد سریع را از خود نشان می‌دهد و در پاره‌ای موارد علائم دوره تکامل را اما در «بیشترین اوقات»، اغلب رفتارهای او نشان‌دهنده دوره بلوغ است. این امری عادی است. در هنگام بروز بحران و تشنج، فرهنگ سازمانی متمایل به مراحل قبلی از چرخه حیات خود می‌گردد. هنگامی که احساس نشاط و قدرت می‌کند، علائم مراحل بعدی را آشکار می‌نماید. در عوارض بیماری نشانه‌ای از علاقه بنگاه به حرکت به سمت جلو مشاهده نمی‌گردد. در حالی که سعی می‌کنند از گذشته فاصله بگیرند، به دوره قبلی برمی‌گردند. به نظر می‌رسد آن‌ها حرکت به سمت جلو و بازگشت به دوره قبل را با هم اشتباه گرفته‌اند و رفتاری را از خود بروز می‌دهند که احساس راحتی در آن‌ها ایجاد نماید. معمولاً چنین رفتاری به این خاطر است. منحنی عمر یک بنگاه سالم دارای توزیع نرمال به صورت زیر است.

نمودار (۲) منحنی عمر یک بنگاه اقتصادی سالم با توزیع نرمال

۶- چرخه عمر سازمان و سیاست‌های تقسیم سود

سازمان‌ها همانند تمام سازوکارهای حیاتی دارای چرخه عمر هستند. سیاست‌های سرمایه‌گذاری، تأمین مالی و تقسیم سود در طی مراحل مختلف چرخه عمر متفاوت است و سیاست واحدی برای طول عمر سازمان وجود ندارد. از این رو برای تحلیل سیاست‌های تقسیم سود باید بدانیم که سازمان در چه مرحله‌ای از چرخه عمر قرار دارد. شرکت‌هایی که به مرحله رشد و بلوغ خود نرسیده‌اند سیاست تقسیم سود انقباضی دارند، زیرا فرصت‌های سرمایه‌گذاری زیادی دارند. اما شرکت‌هایی که به مرحله رشد خود رسیده‌اند از سیاست‌های تقسیم سود انبساطی استفاده می‌کنند، زیرا فرصت‌های سرمایه‌گذاری آن‌ها کمتر است. نکته مهم دیگر این است که شرکت‌ها می‌توانند از طریق تحصیل یا ترکیب شرکت‌های دیگر فرصت‌های سرمایه‌گذاری بهتری را به دست آورند و از این رو این مسئله نیز برای تجزیه و تحلیل سیاست‌های تقسیم سود مهم است. زیرا با عدم تقسیم سود جریان نقدی آزاد برای تحصیل شرکت‌های دیگر فراهم می‌شود (بیگدلو، ۱۳۹۳).

۷- چرخه عمر سازمان و ارتباط آن با جریان وجه نقد عملیاتی و بازده، سود تقسیمی و عدم تقارن زمانی

در محیط‌های خوش‌خبر (بازده مثبت سهام)، شرکت‌های در حال رشد به فرصت‌های رشد اهمیت زیادی می‌دهند. بر این اساس، وجوه نقد خود را به سرمایه‌گذاری در سرمایه در گردش و خرید دارایی‌های مولد به مصرف می‌رسانند. بنابراین، جریان نقدی عملیاتی برای این شرکت‌ها کم یا منفی است. پیامد این شرایط، انتظار وجود یک ارتباط ضعیف میان بازده - جریان نقدی عملیاتی برای این شرکت‌ها در محیط‌های خوش‌خبر است. شرکت‌های بالغ از فرصت‌های رشد خود استفاده نموده‌اند. از سوی دیگر این شرکت‌ها بر اساس توان ایجاد جریان‌های نقدی عملیاتی مورد ارزیابی قرار می‌گیرند. جریان‌های نقدی عملیاتی منعکس‌کننده بهره‌وری عملیات (دارایی‌های موجود) شرکت است. هم‌زمان با تغییر در جریان نقدی عملیاتی ارزش شرکت (بازده سهام) نیز تغییر می‌کند. پیامد این شرایط، انتظار وجود ارتباط قوی مثبت میان بازده - جریان نقدی عملیاتی برای این شرکت‌ها در محیط‌های خوش‌خبر است (بوش من و همکاران، ۱، ۲۰۱۱؛ کلیتز و همکاران، ۲، ۲۰۱۲؛ لاندلم و اسلون، ۳، ۲۰۰۷).

در محیط‌های بدخبر (بازده منفی سهام) شرکت‌های در حال رشد، به دلیل اینکه دستیابی به منابع تأمین مالی خارجی جهت تضمین بقاء مشکل است، باید به ایجاد جریان‌های نقدی عملیاتی از طریق عملیات (دارایی‌های موجود) اقدام نمایند. بر این اساس، انتظار وجود یک ارتباط مثبت قوی بین بازده و جریان نقدی عملیاتی برای این شرکت‌ها در محیط‌های بدخبر وجود دارد. در شرکت‌های بالغ، همانند محیط‌های خوش‌خبر، محرک اولیه ارزیابی عملکرد آن‌ها جریان نقدی عملیاتی ناشی از عملیات (دارایی‌های موجود) است. بنابراین، انتظار وجود یک ارتباط مثبت قوی میان بازده و جریان نقدی عملیاتی در محیط‌های بدخبر برای این شرکت‌ها می‌رود. بر این اساس، شرکت‌های در حال رشد نسبت به شرکت‌های بالغ از عدم تقارن زمانی جریان نقدی عملیاتی بیشتری برخوردار هستند (بوشمن و همکاران، ۱، ۲۰۱۱؛ کلیتز و همکاران، ۲، ۲۰۱۲؛ لاندلم و اسلون، ۳، ۲۰۰۷).

شرکت‌های در حال رشد (بالغ) از اندازه کوچک‌تر (بزرگ‌تر)، سن کمتر (بیشتر)؛ نسبت سود تقسیمی کمتر (بیشتر) و اهرم مالی پایین‌تر (بالا‌تری) برخوردارند. از طرف دیگر، عدم تقارن زمانی

1- Bushman et al, 2011

2- Collins et al, 2012

3- Lundholm and Sloan, 2007

جریان نقدی عملیاتی برای شرکت‌های در حال رشد (بالغ) بیشتر (کمتر) است. بنابراین، هرچه اندازه شرکت کوچک‌تر، سن کمتر، نسبت سود تقسیمی هر سهم کمتر و اهرم مالی پایین‌تر باشد، عدم تقارن زمانی جریان نقدی عملیاتی بیشتر است. در نتیجه، اندازه شرکت، سن شرکت، نسبت سود تقسیمی هر سهم و اهرم مالی شرکت، زمانی که به‌عنوان یکی از اجزای توصیف‌گر مراحل چرخه عمر شرکت به کار می‌رود، دارای اثر منفی بر عدم تقارن زمانی جریان نقدی عملیاتی هستند. علاوه بر این، شرکت‌های در حالی که رشد (بالغ) از رشد فروش و مخارج سرمایه‌ای بیشتر (کمتر) برخوردارند. از طرف دیگر، عدم تقارن زمانی جریان نقدی عملیاتی برای شرکت‌های در حال رشد (بالغ) بیشتر (کمتر) است. بنابراین هرچه رشد فروش و مخارج سرمایه‌ای بیشتر باشد، عدم تقارن زمانی جریان نقدی عملیاتی بیشتر است. در نتیجه، رشد فروش و مخارج سرمایه‌ای شرکت، زمانی که به‌عنوان یکی از اجزای توصیف‌گر مراحل چرخه عمر شرکت به کار می‌رود، دارای اثر مثبت بر عدم تقارن زمانی جریان نقدی عملیاتی هستند (چن و همکاران، ۱، ۲۰۱۲؛ کلینز و همکاران، ۲۰۱۲).

۸- بحث و نتیجه‌گیری

تئوری چرخه عمر شرکت چنین فرض می‌کند که شرکت‌ها و بنگاه‌های اقتصادی، همچون تمامی موجودات زنده که متولد می‌شوند، رشد می‌کنند و می‌میرند، دارای منحنی عمر یا چرخه عمر هستند. در اقتصاد و مدیریت چرخه عمر شرکت‌ها و مؤسسات به چهار مرحله تقسیم می‌شود: مرحله تولد یا ظهور، مرحله رشد، مرحله بلوغ و مرحله افول یا سکون. در مرحله ظهور معمولاً میزان دارایی‌ها (اندازه شرکت) در سطح نازلی قرار دارد، جریان‌های نقدی حاصل از فعالیت‌های عملیاتی و سودآوری پایین است و شرکت‌ها برای تأمین مالی و تحقق فرصت‌های رشد به نقدینگی بالایی نیاز دارند. و در مرحله رشد اندازه شرکت بیش از اندازه شرکت‌های در مرحله ظهور بوده، میزان فروش و درآمدها نیز نسبت به مرحله ظهور بیشتر است. منابع مالی نیز بیشتر در دارایی‌های مولد سرمایه‌گذاری شده و شرکت از انعطاف‌پذیری بیشتری در شاخص‌های نقدینگی برخوردار است. و در مرحله بلوغ شرکت‌ها فروش باثبات و متعادلی را تجربه نموده و نیاز به وجوه نقد در اکثر موارد از طریق منابع داخلی تأمین می‌شود. اندازه دارایی‌های این شرکت‌ها نیز به تناسب، بیش از اندازه شرکت‌های در مرحله رشد می‌باشد. در

مرحله افول نیز فرصت‌های رشد عموماً ناچیز است. شاخص‌های سودآوری، نقدینگی و ایفای تعهدات روند نزولی داشته و شرکت در شرایط رقابتی بسیار سخت محاط شده است.

۹- منابع و مأخذ

۱. بیگدلو، امیرحسین، (۱۳۹۳)، بررسی رابطه چرخه عمر و جریان وجه نقد آزاد با سیاست تقسیم سود در شرکت‌های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران، پایان‌نامه دوره کارشناسی ارشد رشته حسابداری (M.A)، دانشگاه آزاد اسلامی واحد علوم و تحقیقات.
۲. دهدار، فرهاد (۱۳۸۶)، طراحی و تبیین الگوهای برتر ارزش‌گذاری مبتنی بر عایدات حسابداری و جریان وجوه نقد در فرآیند چرخه عمر شرکت، رساله دکتری حسابداری، دانشگاه تربیت مدرس.
۳. قربانی، آرش، (۱۳۸۵)، بررسی رابطه سود و جریان‌های نقدی با ارزش شرکت در چارچوب چرخه عمر شرکت، پایان‌نامه کارشناسی ارشد، دانشگاه آزاد اسلامی واحد مشهد.
۴. کرمی، غلامرضا، عمرانی، حامد، (۱۳۸۹)، تأثیر چرخه‌ی عمر شرکت و محافظه‌کاری بر ارزش شرکت، بررسی‌های حسابداری و حسابرسی، دوره ۱۷، شماره ۵۹، صص ۷۹-۹۶
5. Adizes, I. (1989), "Corporate Life cycles: How and Why Corporations Grow and Die and What to Do about it", Prentice Hall, Englewood Cliffs, NJ. 5-136.
6. Bushman, Robert M. and Smith, Abbie J. and Zhang, Frank, (2011), Investment Cash Flow Sensitivities Really Reflect Related Investment Decisions (August 5, 2011). Available at SSRN: <http://ssrn.com/abstract=842085>,1-52.
7. Chen, Yenn-Ru and Cheng, C.S. (2012) Agnes and Huang, Yu-Lin, Value of Cash Holdings: The Impact of Cash from Operating, Investment and Financing Activities (January 11, 2012). Available at SSRN: <http://ssrn.com/abstract=1985476> 1-55.
8. Collins, Daniel W. and Hribar, Paul and Tian, Xiaoli (Shaolee), (2012), Cross Sectional Variation in Cash Flow Asymmetric Timeliness and Its Effect on the Earnings-Based Measure of Conditional Conservatism (July 31, 2012). Available at SSRN: <http://ssrn.com/abstract=2120677>,1-55.
9. Gort, M. and S. Klepper. (1982). Time Paths in the Diffusion of Product Innovation. *Economic Journal* 92, 630-653.
10. Lundholm, R. and Sloan, R. (2007). "Equity valuation and analysis, 2nd Edition", McGraw- Hill, Irwin.